

HESAP VEREBİLİRLİK VE ŞEFFAFLIK

ACCOUNTABILITY AND TRANSPARENCY

Vedat Ahsen COŞAR*

başkandan / from the President

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı'na seçildiğim günden bugüne yaklaşık iki aylık bir süre geçti. Geride kalan bu iki aylık sürede, rutin olarak yapılanların dışında gerçekleştirilen en önemli hizmet, daha önce işletme hakkı ve yetkisi bağitlanan sözleşme ile Türkiye Avukatları Sosyal Dayanışma ve Yardımlaşma Vakfı'na verilen Türkiye Barolar Birliği'ne ait otelin işletme hak ve yetkisinin vakıftan alınarak, yeni kurulan Türkiye Barolar Birliği Sosyal Dayanışma ve Yardımlaşma Fonu İktisadi İşletmesi'ne verilmesi oldu.

Bu tasarrufumuzun nedenleri; otelin işletmeye açılmasının fazlasıyla gecikmesi, vakfın, oteli işletmeye açacak ve işletecek kadar sermayesinin olmaması, otelin işletmeye açılması ve işletilmesi için gerekli sermaye ve işletme giderlerinin Türkiye Barolar Birliği Sosyal Yardım ve Dayanışma Fonu tarafından karşılanmış ve daha da karşılanacak olmasıdır.

Hemen işaret etmek gerekir ki, otelin işletmeye açılması ve açıldıktan sonra işletilebilmesi için gerekli sermayenin, Türkiye Barolar Birliği Sosyal Yardım ve Dayanışma Fonu tarafından karşılanması Fon Yönetmeliği'ne aykırıdır. Dahası otelin, Medeni Yasa hükümlerine göre kurulmuş olan ve ayrı bir özel hukuk tüzel kişiliğine sahip bulunan vakıf tarafından işletilmesi, tekil olması gereken yönetimin ikiye bölünmesi ve buna bağlı olarak vakıf yönetiminin otelin finansörü durumunda olan fon yönetimi ile onun da üzerinde bulunan Barolar Birliği Yönetim Kurulu'nu mali ve idari yönden domine etmesi sonucunu doğurmakla hem yanlış ve hem de sakıncalıdır. Nitekim bu parçalanmış iktidar ilişkisi, otelin açılmasını geciktirdiği gibi sözleşmenin karşılıklı olarak varılan anlaşma sonucu feshi sonrasında başlayan ve halen devam eden tasfiye sürecinde ciddi sıkıntıları ve sorunları da beraberinde getirmiştir.

* Av., Türkiye Barolar Birliği Başkanı.

Yönetim Kurulumuzun aldığı bu doğru ve yerinde karar, etkisini hemen göstermiş; bu bağlamda bir yıla yakın bir süreden bu yana açılmayan otelin iki katı, vakıfla ilişkilerin sona erdiği tarihten itibaren yaklaşık on gün gibi çok kısa bir süre içinde eksiklikleri giderilerek hizmete açılmıştır. Otelin açıklanan çerçevede hizmete açılmasından sonra, toplantı için Ankara'ya gelen Yönetim Kurulu üyeleri 8-9-10 Ağustos 2010, Disiplin Kurulu üyeleri de 12-13 Ağustos 2010 tarihlerinde otelde konaklamışlardır. Yine Ankara'da tedavi görmekte olan iki meslektaşımıza, Ağustos ayı içinde refakatçi eşleriyle birlikte otelimizde konaklama olanağı sağlanmıştır.

Mevcut diğer eksiklikleri de hızla giderilmekte olan otel, 17 Eylül 2010 tarihinde hizmete açılacaktır. Buna göre otelimiz, 17-18 Eylül 2010 günlerinde yapılması kararlaştırılan Baro Başkanları toplantısı için Ankara'ya gelecek olan Baro Başkanlarımızın hizmetine sunulacaktır.

Çağdaş yönetim anlayışının temel ilkelerinden birincisi cevap verebilirlik, yani bir kişinin veya kurumun tavrını, duruşunu, tasarrufunu, eylemini açıklama ve başkasının eleştirisine açık tutma yükümlülüğü anlamına gelen *hesap verebilirlik*, ikincisi ise *şeffaflıktır*. Esasen hesap verebilirlik ile şeffaflık birbirlerini tamamlayan bir bütündür. Bu bağlamda hesap verilebilirliği mümkün ve kolay kılan şeffaflıktır.

Yönetim olarak bunun bilincinde ve esasen bu anlayışta olduğumuz için Türkiye Barolar Birliği'nin tüm alımlarında ve harcamalarında bir ilki başlattık. Bu bağlamda 31 Temmuz 2010 tarihinden itibaren Birliğin tüm gelir ve giderlerini haftalık olarak web sayfamızda mali bülten adıyla yayımlamaya başladık. Yine 28 Temmuz 2010 tarihli web sayfamızda Birliğin yapacağı alımların ismini, cinsini, adedini açıkça belirtmek suretiyle ilana çıktık. Gelen teklifleri ve bunların içinden hangisini, hangi nedenle tercih ettiğimizi yine web sayfamızda yayımladık.

Türkiye Barolar Birliği tarihinde bir ilk olan her iki uygulama da, bundan sonra her hafta ve yine her alım için uygulanacak ve giderek kurumsallaşacaktır.

Günümüzün kuruluşları, güce dayalı yapıdan, bilgiye ve sorumluluğa dayalı bir yapıya dönüşmüşlerdir. O nedenle günümüzün kuruluşlarında, kuruluşun amaçları, katkıları, davranışları, performansı konusunda herkesin sorumluluk alması gerekir. Kuruluşlarda ast/üst diye bir şey yoktur. Sadece birlikte çalışan insanlar vardır. Onun için kuruluşun bütün üyelerinin; benim bu kuruluşa yapabileceğim en önemli katkı nedir diye kendisine sorması, her üyenin sorumluluk sahibi olması, karar yetkili olarak çalışması, kendi amaçlarının kuruluşun amaçları ile örtüşmesini sağlaması gerekir.

Günümüzde yetki ve görev vermekten çokça ve sıkça söz edilmektedir. Bu, komuta ve kontrole dayalı kuruluş anlayışının işlevini ve dönemi tamamladığını göstermektedir. Her ne kadar, bu kavramlar kimileri yö-

nünden daha hala gücü ve rütbeyi çağrıştırmakta ise de, artık bizim bunların yerine sorumluluklardan ve katkılardan söz etmemiz gerekir. Zira beraberinde sorumluluk bulunmayan güç, güç değildir, sorumsuzluktur. Onun için amacımız, insanları sorumlu kılmaktır. Esasen bilgiye ve sorumluluğa dayalı bir kuruluştaki yönetim işi, herkesi yönetici yapmak değil, herkesi katılımcı yapmaktır.

Bir çalışma grubu veya kuruluş bağlamında, başarıya ulaşmak için yerine getirilmesi gereken temel işlevler; *konuyla ilgisi bulunan ve ulaşılabilecek her türlü enformasyonu aramayı, kuruluşun görevini, hedefini veya amacını tanımlamayı, doğru karar üreten yapıda işleyebilen bir plan yapmayı kapsayan **planlama**; kuruluşu gösterilen ve nedenleri açıklanan hedef doğrultusunda **harekete geçirme**; her türlü işleyişin amaca ulaşmaya katkıda bulunmasını sağlamayı, işleyiş hızını etkilemeyi, kuruluş standartlarını korumayı gerçekleştirecek şekilde **kumanda**; kuruluş üyelerinin ve katkılarının kabul edilmesini, bireysel birikimlerinin geliştirilmesini, cesaretlendirilmesini, disipline edilmesini sağlayacak ve kuruluş ruhunu yaratacak şekilde **destekleme**; görevleri ve planları netleştirmek, gerek üyelerden ve gerekse dışarıdan bilgiler almak suretiyle kuruluşa ve üyelerine **bilgi verme**; kuruluşun performansını, üyelerinin standartlar karşısındaki özgül performanslarını **değerlendirme**-dir.*

Yönetim biliminin gerektirdiği bu ilke ve doğruların yanı sıra hukukun ve sosyal yaşamın değişik alanlarında verdikleri hizmet, ürettikleri fikir, üstlendikleri sorumlulukla; Baro yönetimlerine olduğu kadar Baro üyesi avukatlara, vatandaşlara ve hatta kamu kurum ve kuruluşlarına hizmet eden birimlerin başında Baroların kurul ve komisyonlarının geldiğinin bilincinde ve ayırında olan yönetimimiz, Türkiye Barolar Birliği bünyesinde bir ilki gerçekleştirmek suretiyle; *Staj ve Meslek İçi Eğitimi Kapsayan Eğitim Merkezi, Kadın Hakları Kurulu, Çocuk Hakları Kurulu, Spor Hukuku Kurulu, Avukat Hakları Kurulu, Kamu Avukatları Kurulu, Bilişim Kurulu, Vergi ve İdare Kurulu, Yasa İzleme Kurulu, Parlamento ile İlişkiler Kurulu, Engelli Avukatlar Kurulu, Çevre Kurulu* olmak üzere ilk aşamada on iki ayrı kurul kurulmasına karar vermiştir.

Çok yakında çalışır konuma getireceğimiz bu kurulların, hem yönetimimize ve meslektaşlarımıza hem de halkımıza ve ülkemiz hukukuna önemli hizmetler vereceğine inanıyoruz.

Geride kalan iki aylık süre içinde gerçekleştirilen bir diğer önemli hizmet de, güvenlik açığı olduğu tespit edilen Türkiye Barolar Birliği İnternet sayfasının bu açığının kısmen de olsa kaldırılması ve yine son derece işlevsiz ve hantal olan İnternet sayfasının makyajlanarak yeni bir formata kavuşturulmuş olması ve sayfaya İngilizce tanıtım bölümünün eklenmiş bulunmasıdır.

Şimdilerde makyajlanarak kullanılmakta olan İnternet sayfasının yeniden yapılandırılması yönündeki çalışmalar sürmekte olup çok yakın bir gelecekte İnternet sayfamız yeni içeriği ve formatı ile hizmete girecektir.

Bu süreçte gerçekleştirilen küçük ama önemli bir diğer hizmet de Barolar Birliği'nin çalışmayan e-posta adresinin çalışır hale getirilmesi olmuştur. E-posta yoluyla yapılan Bilgi Edinme Yasası kapsamındaki başvurulara yanıt vermek yönünden de gerekli ve hatta yasal zorunluluk olan sistemin gecikmeli de olsa çalışır duruma getirilmiş olması, hem Birliğimiz, hem de yurttaşlarımız için önemli bir kazanım olmuş, bu bağlamda Bilgi Edinme Yasası çerçevesinde yapılan başvurulara gerekli yanıtlar verilmeye başlanmıştır.

Kurum ve kuruluşları başarıya taşıyacak olan gereksinimlerin başında sistem ve sistemi çalıştıracak olan insan malzemesi gelir. Hiç kuşkusuz bir kurum ve kuruluş için en ideal olan yapı, iyi bir sistemin yanı sıra kaliteli insan malzemesine sahip olmaktır. Kaliteli insan malzemesi mi, yoksa iyi bir sistem mi sorusunun yanıtı hiç kuşku yok ki kaliteli insan malzemesidir. Zira sisteminiz iyi olmasa dahi, insan malzemeniz kaliteli ise başarıya ulaşmanız mümkündür.

Bu anlayışa sahip olan yönetimimiz, Türkiye Barolar Birliği'nin kurumsallaşma konusundaki eksikliklerini gidermek, verimli ve sağlıklı işleyen bir örgüt modeli oluşturmak, elindeki insan malzemesini buna göre kullanmak amacıyla bu konularda uzman olan Türkiye Orta Doğu Amme İdaresi (TODAİ) ile bir sözleşme bağlatmıştır.

Benim başkan olarak seçilmemden önce bağlatılmış olan bu sözleşmeye konu sistem ve alan çalışmaları, TODAİ tarafından tamamlanmış ve hazırlanan rapor Birliğimize intikal etmiştir. Hazırlanan bu rapor çerçevesinde Birliğimiz, gerek örgütlenme, gerekse istihdam edilen personel yönünden yeni bir yapılanma sürecine geçmiştir.

Bu yapılanma süreci sonunda oluşturulacak örgütlenme modeli, hesap verebilirlik ve şeffaflık anlayışına uygun biçimde, bu bağlamda organların/birimlerin görev, yetki ve işlevlerinin ast durumundakilerin performansını fiilen denetleyebilecekleri ve değerlendirilebilecekleri bir tarzda tanımlanmasını kapsayacaktır.

E-Birlik, Kayıtlı Elektronik Posta Sistemi, Doküman Yönetim Sistemi, Üye İlişkileri Yönetim Sistemi, İnternet Sitesi Yönetimi, Birlik Envanteri Kayıt Sistemi, Kütüphane Sorgulama Sistemi, Türkiye Barolar Birliği ile Barolar Arası Güvenli Ağ Sistemi gibi bilişim ve iletişim teknolojilerinin gerektirdiği model ve modüllerle de tahkim ve takviye edilecek olan bu yeni örgütlenme modeli, çok yakın bir zamanda etkisini olumlu yönde gösterecek ve Türkiye Barolar Birliği her yönüyle örnek bir kuruluş düzeyine gelecektir.

Saygılarımla.